

Економічні науки : збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія "Регіональна економіка". Випуск 20 (79). Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Л.Л. Ковальська. Луцьк : ВП ЛНТУ, 2023. 252 с.

УДК 658.14

Косінський П.М., доктор філософії
Луцький національний технічний університет
<https://orcid.org/0000-0002-3254-2379>
e-mail: p.kosinskiy@lutsk-ntu.com.ua
Kosinskyi Petro, Doctor of Philosophy
Lutsk National Technical University
<https://orcid.org/0000-0002-3254-2379>
e-mail: p.kosinskiy@lutsk-ntu.com.ua

Гордійчук А.І., к.е.н., доцент
Луцький національний технічний університет
<https://orcid.org/0000-0003-3274-8219>
e-mail: a.hordiychuk@lntu.edu.ua
Gordiichuk Antonina, Candidate of Economic Sciences, Associate
Professor
Lutsk National Technical University
<https://orcid.org/0000-0003-3274-8219>
e-mail: a.hordiychuk@lntu.edu.ua

КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ

Розглянуто сутність поняття «конкуренція». Проведено аналіз впливу конкуренції на бізнес-середовище розвитку підприємства. Сформовано відповідні висновки.

Ключові слова: конкуренція, підприємство, розвиток, бізнес, бізнес-середовище.

COMPETITION AS ONE OF THE FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF YOUR OWN BUSINESS

The purpose of the article is to determine the reasons for the importance of competition for the development of one's own business, as well as its ability to influence the business environment of an enterprise. It has been established that "competition" turns out to be extremely ambiguous, and is also marked by a variety of approaches to its interpretation. It was found that today there is no universal, as well as a single definition of this term, as scientists have not yet reached a consensus on their understanding. The views of scientists on the interpretation of the content of

the category "competition" were studied. It was noted that competition is a necessary element of the modern business environment. An analysis of the impact of competition on the business environment of enterprise development was carried out. As a result, it was established that competition can be a good source of growth and stimulation of development for the enterprise.

Key words: competition, enterprise, development, business, business environment.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. У наш час конкуренція в бізнесі є невід'ємною частиною економічного середовища і може впливати на розвиток того чи іншого підприємства різними способами.

При цьому, варто звернути увагу на те, що за своєю природою конкуренція являє собою досить складний і тривалий процес змагання між окремими суб'єктами бізнесу за певний ринок (товарів чи послуг), у результаті чого й виникають певні конкурентні відносини, що, у свою чергу, зумовлюють гостру необхідність в підвищенні ефективності виробництва, зокрема, за рахунок модернізації виробничих технологій й обладнання, зниженні вартості виробничого процесу, а також підвищенні рівня якості асортименту готової продукції (послуг) тощо.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Вивчивши різноманітні джерела наукової літератури (Лукач, 2017; Лупак і Васильців, 2016; Мочерний, 2000; Єлець, 2016; Чіков, 2019; Дудник і Міненко, 2018), ми можемо зробити припущення, що концепція «конкуренція» виявляється надзвичайно багатозначною, а також відзначається різноманіттям підходів до її тлумачення і зазвичай розглядається як певна форма економічних відносин, інститут й, деяким чином, стимулююча сила розвитку підприємництва.

Цілі статті. Розкрити важливість конкуренції, а також здійснити аналіз її впливу на бізнес-середовище підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Вважаємо, важливо відзначити, що на сьогодні не існує універсального, а також єдиного визначення даного терміну, оскільки вчені до цього часу ще не досягли консенсусу у їхньому розумінні.

Зокрема, Р.Л. Лупак та Т.Г. Васильців розглядають конкуренцію як «змагальність суб'єктів господарювання, коли їх самостійні дії обмежують можливість кожного з них впливати на загальні умови реалізації товарів на ринку і стимулюють виробництво необхідної споживачеві продукції» (Лупак і Васильців, 2016).

І.А. Чіков вважає, що в наш час «конкуренція є основним інструментом регулювання ринкової економіки і важливою частиною ринкового середовища діяльності промислового підприємства» (Чіков, 2019).

Беззаперечно конкуренцію можна розглядати, як одну із ключових рушійних сил розвитку власного бізнесу, адже вона «спонукає до створення нових видів товарів та послуг, підвищення якості наявних, зниження цін, економії обмежених ресурсів і підвищення соціально-економічного розвитку» (Дудник і Міненко, 2018).

Інформацію про те яким чином конкуренція здатна впливати на розвиток власного бізнесу відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Вплив конкуренції на розвиток власного бізнесу

На що впливає конкуренція	До яких результатів це призводить
<i>Стимулює підприємства розробляти нові ідеї, а також впроваджувати інновації</i>	Дає здатність вирізнятися «на фоні» конкурентів, а також можливість зберігати чи збільшувати свою частку на ринку
<i>Покращення якості продукції (послуг), а також обслуговування</i>	Дає змогу привернути й залучити більше число клієнтів, а також зберегти чи покращити свій імідж
<i>Зниження цін на продукцію (послуги)</i>	Створює певну вигоду для споживачів і, таким чином, прискорює оборот коштів
<i>Розширення власних ринків збуту</i>	Можливі збільшення обсяги виробництва продукції, пошук нових сегментів споживачів або вихід на міжнародні ринки
<i>Підвищення рівня ефективності діяльності фірми</i>	Вдосконалення власних виробничих процесів, а також оптимізація процесів управління для підвищення рівня продуктивності
<i>Розробка (розвиток) ефективних маркетингових</i>	Привернення більшої уваги, а також збереження наявних клієнтів

Продовження таблиці 1

На що впливає конкуренція <i>стратегії</i>	До яких результатів це призводить (споживачів)
<i>Збереження гнучкості бізнесу</i>	Здатність швидко реагувати до можливих змін у ринковому середовищі
<i>Покращення рівня сервісного обслуговування споживачів</i>	Можливість залучення нових клієнтів, а також утримання вже наявних
<i>Розвиток й підвищення кваліфікації персоналу підприємства</i>	Робить підприємство більш конкурентоспроможним
<i>Створення позитивного іміджу підприємства</i>	Викликає довіру у споживачів продукції (послуг); дозволяє утримувати, а також збільшувати частку на певному ринку
<i>Рух капіталу</i>	Надходження фінансових інвестицій у вітчизняні підприємства, в кінцевому результаті сприяє підвищенню рівня розвитку національної економіки, а також її конкурентоспроможності

*Побудовано автором.

Таким чином, необхідно відзначити, що конкуренція є необхідним елементом сучасного бізнес-середовища, адже стимулює підприємства до впровадження інновацій, покращення якості продукції (послуг), а також зниження цін, сприяючи загальному підвищенню їх ефективності.

Висновки. Отже, в залежності від особливостей тієї чи іншої галузі або сфери діяльності, конкуренція може стати хорошим джерелом росту і стимулювання розвитку для підприємства, але варто розуміти, що вона також вимагає ефективного стратегічного управління, а також адаптації до ринкових умов.

Список бібліографічного опису

1. Лукач І. В. Розвиток поняття про конкуренцію в американській та європейській правових доктринах. *Економіка та право*. 2017. № 3 (48). С. 63–68.
2. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.
3. Економічна енциклопедія. / Відпов. ред. С. В. Мочерний. Київ : «Академія». Т. 1, 2000. 864 с.

4. Єлєць О. П. Сутність конкуренції та конкурентоспроможності підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 1. С. 58–64.

5. Чіков І. А. Конкуренція: теоретичні підходи до розуміння сутності поняття. *Агросвіт*. 2019. № 10. С. 74–80.

6. Дудник О. В., Міненко С. Економічна природа понять «конкуренція» та «конкурентоспроможність». *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 29 (1). С. 112–116.

References

1. Lukach I. V. (2017). Rozvytok poniattia pro konkurentsiiu v amerykanskkii ta yevropeiskii pravovykh doktrynakh [Development of the concept of competition in American and European legal doctrines]. *Ekonomika ta pravo – Economy and law*. No. 3 (48). P. 63–68. [in Ukrainian].

2. Lupak, R. L., Vasylytsiv, T. G. (2016). *Konkurentospromozhnist pidpriemstva : navch. posib. [Enterprise competitiveness: academic. Manual]*. Lviv : Vydavnytstvo LKA, 2016. 484 p. [in Ukrainian].

3. Mocherny, S. V. (2000). *Ekonomichna entsyklopediia [Economic encyclopedia]*. Kyiv: "Academy". Vol. 1. 864 p. [in Ukrainian].

4. Yelets, O. P. (2016). Sutnist konkurentsii ta konkurentospromozhnosti pidpriemstva [The essence of competition and competitiveness of the enterprise]. *Ekonomichni visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii – Economic Bulletin of the Zaporizhzhya State Engineering Academy*. Issue 1. P. 58–64. [in Ukrainian].

5. Chikov, I. A. (2019). Konkurentsiiia: teoretychni pidkhody do rozuminnia sutnosti poniattia [Competition: theoretical approaches to understanding the essence of the concept]. *Ahrosvit – Agroworld*. No. 10. P. 74–80. [in Ukrainian].

6. Dudnyk, O. V., Minenko, S. (2018). Ekonomichna pryroda poniat «konkurentsiiia» ta «konkurentospromozhnist» [The economic nature of the concepts "competition" and "competitiveness"]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies*. Issue 29 (1). P. 112–116. [in Ukrainian].